

MT 131 ANALİZ I 2020-21 Final Sınavı Çözümleri

1. (a) $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{e^x}{x}$ limitinde $\frac{\infty}{\infty}$ belirsizliği var.

L'Hospital in kuralı için diğer koşullar (pay ve paydanın türevlenebilmesi ve paydanın türevini 0 olmaması) da sağlanıyor. $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{e^x}{1} = \frac{+\infty}{1} = +\infty$ olur. L'Hospital in Kuralın-

dan, $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{e^x}{x} = +\infty$ olur.

$\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{e^x}{x} = \frac{0}{-\infty} = 0$ olur. $y = 0$ doğrusu (x -ekseni) biricik yatay asimptottur.

$\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{e^x}{1} = 0$ ve her $x > 0$ için $\frac{e^x}{x} > 0$ olduğu için, bizim tanımımıza göre,

$\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{e^x}{x} = +\infty$ olur. Bu nedenle f , 0 da bir düşey asimptota sahiptir. Diğer noktalarda sürekli olduğu için başka düşey asimptota sahip olamaz.

$f'(x) = \frac{(x-1)e^x}{x^2}$ olup, $x = 1$ biricik kritik noktadır (fonksiyon 0 da tanımsızdır.).

x	0	1
$f'(x)$	-	- +
(f) Artan-azalan	\	\ /

f , 1 de sürekli olduğu için, 1. Türev testinden, $x = 1$ de bir yerel minimuma sahiptir. Başka yerel ekstremum yoktur.

$f''(x) = \frac{(x^2-2x+2)e^x}{x^3}$ olup 0 dışında tanımlı ve sürekli, hiç bir zaman 0 değerine ulaşmaz. Bu nedenle, büküm noktası olamaz ($f''(x)$ sürekli fonksiyon olduğu için, Ara Değer Teoreminden, sadece 0 değerini aldığında veya tanımsız olduğunda işaret değiştirebilir. $f''(x)$, 0 da işaret değiştirir ama, orada f tanımsız olduğu için büküm noktası var olamaz.)

- (b) $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x}{\ln x}$ limitinde $\frac{\infty}{\infty}$ belirsizliği var.

L'Hospital in kuralı için diğer koşullar (pay ve paydanın türevlenebilmesi ve paydanın türevini 0 olmaması) da sağlanıyor. $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{1}{\frac{1}{x}} = \lim_{x \rightarrow +\infty} x = +\infty$ olur. L'Hospital in

Kuralından, $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x}{\ln x} = +\infty$ olur. Fonksiyon $-\infty$ "yakınında" tanımlı değildir. Yatay asimtot yoktur

$\lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{\ln x}{x} = \frac{0}{1} = 0$ ve her $x > 1$ için $\frac{x}{\ln x} > 0$ olduğu için, bizim tanımımıza göre,

$\lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{x}{\ln x} = +\infty$ olur. Bu nedenle f , 1 da bir düşey asimptota sahiptir.

$\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{x}{\ln x} = \frac{0}{-\infty} = 0$ olur.

Diğer noktalarda ($x > 0$, $x \neq 1$ için sürekli, $x < 0$ için tek taraflı limit ön koşulu sağlanmadığı için) başka düşey asimptota sahip olamaz.

$f'(x) = \frac{\ln x - 1}{(\ln x)^2} = \frac{\ln x - 1}{\ln^2 x}$ olup $x = e$ biricik kritik sayıdır.

x	0	1	e
$f'(x)$	- - +		
(f) Artan-azalan	\ /		

f , e de sürekli olduğu için, 1. Türev testinden, e de bir yerel minimuma sahiptir. Başka yerel ekstremum yoktur.

$f''(x) = \frac{2-\ln x}{\ln^3 x}$ Büküm noktası adayı: $x = e^2$

x	0	1	e^2
$f''(x)$	-	+	-
(f) Büküklük	$\frown$	$\smile$	$\frown$

f , e^2 de türevlenebildiği için teğete sahiptir, e^2 de bir büküm noktasına sahiptir.

(c) (Bizim kullandığımız tanıma göre) $\lim_{x \rightarrow 0^+} x^2 \ln x = \lim_{t \rightarrow +\infty} \frac{-\ln t}{t^2}$ olur ve bu limitte $\frac{\infty}{\infty}$ belirsizliği vardır. L'Hospital in kuralı için diğer koşullar (pay ve paydanın türevlenebilmesi ve paydanın türevini 0 olmaması) da sağlanıyor. $\lim_{t \rightarrow +\infty} \frac{-\frac{1}{t}}{2t} = \lim_{t \rightarrow +\infty} \frac{-1}{2t^2} = \frac{-1}{+\infty} = 0$.

L'Hospital in kuralı için diğer koşullar (pay ve paydanın türevlenebilmesi ve paydanın türevini 0 olmaması) da sağlanıyor. L'Hospital Kuralından,

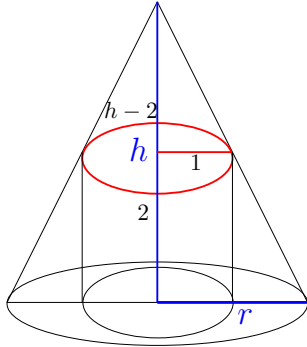
$\lim_{x \rightarrow 0^+} x^2 \ln x = \lim_{t \rightarrow +\infty} \frac{\ln t}{t^2} = 0$ olur. 0 da düşey asimptot yoktur. Pozitif sayılarda fonksiyon süreklidir, negatif sayılarda tek taraflı limit ön koşulu sağlanmaz, düşey asimptot yoktur. $\lim_{x \rightarrow +\infty} x^2 \ln x = (+\infty)(+\infty) = +\infty$ olduğunda yatay asimptot yoktur. ($-\infty$ de limit ön koşulu sağlanmaz) $x > 0$ için $f'(x) = x(1 + 2 \ln x)$ olduğundan, biricik kritik sayısı: $e^{-1/2}$ dir.

x	0	$e^{-1/2}$
$f'(x)$	-	+
(f) Artan-azalan	$\searrow$	$\nearrow$

f , $e^{-1/2}$ de sürekli olduğundan, 1. Türev testinden, $e^{-1/2}$ de yerel minimum vardır. $x > 0$ için $f''(x) = 3 + 2 \ln x$ olduğundan, biricik büküm noktası adayı: $e^{-3/2} = \frac{1}{\sqrt{e^3}}$ dir.

x	0	$e^{-3/2}$
$f'(x)$	-	+
Büküklük	$\frown$	$\smile$

f , $e^{-3/2}$ de türevlenebildiğinden, teğeti vardır. f , $e^{-3/2}$ de bir büküm noktasına sahiptir.

2. (a)

Koninin taban yarıçapı r , yüksekliği h olsun.

Koninin hacmi minimum yapılacaktır.

Koninin hacmi $V = \frac{\pi}{3} r^2 h$

Benzer üçgenlerden: $\frac{h}{h-2} = \frac{r}{1}$

$V = \frac{\pi}{3} \frac{h^3}{(h-2)^2}$ minimum yapılacaktır.

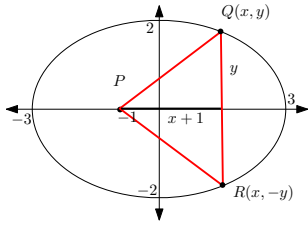
$h > 2$ olmak zorunda.

$f(h) = \frac{\pi}{3} \frac{h^3}{(h-2)^2}$, $(2, +\infty)$ aralığında minimum yapılacaktır.

$f'(h) = \frac{\pi(h^3 - 6h^2)}{3(h-2)^3}$ Kritik sayılar: $h = 0, 6$ sadece $6 \in (2, +\infty)$

x	2	6
$f'(x)$	+	-
(f) Artan-azalan	$\searrow$	$\nearrow$

f , 6 da sürekli olduğu için, 1. türev testinden, 6 da, $(2, +\infty)$ aralığındaki minimum değerine erişir. $r = \frac{3}{2}$ bulunur.

(b)

Üçgenin sağ üst köşesi $Q(x, y)$ olsun. Koninin taban yarıçapı $r = y$, yüksekliği $h = x + 1$ olur.

Koninin hacmi maksimum yapılacak.

Koninin hacmi $V = \frac{\pi}{3}r^2h = \frac{\pi}{3}y^2(x + 1)$

Q noktası elips üzerinde olduğu için: $y^2 = \frac{36-4x^2}{9}$

$V = \frac{4\pi}{27}(9 - x^2)(x + 1) = \frac{4\pi}{27}(9 + 9x - x^2 - x^3)$ maksimum yapılacak.

$-1 < x < 3$ olmak zorunda.

(Q köşesinin P nin solunda ($x < -1$) olma durumun hiç gözönüne almadık. Siz, niçin o durumda, koninin hacminin en büyük olamayacağını bulmaya çalışın. Benzer mantık ile, hiç bir hesap yapmadan en büyük koninin $x \geq 0$ için oluşacağı da görülebilir.)

$f(x) = \frac{4\pi}{27}(9 + 9x - x^2 - x^3)$, $(-1, 3)$ aralığında maksimum yapılacak.

$f'(x) = \frac{4\pi}{27}(9 - 2x - 3x^2)$ Kritik sayılar: $x = \frac{-1 \pm 2\sqrt{7}}{3}$

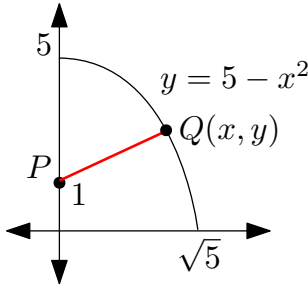
($2 < \sqrt{7} < 3$ olduğu için) sadece $\frac{-1+2\sqrt{7}}{3} \in (-1, 3)$

x	-1	$\frac{-1+2\sqrt{7}}{3}$	3
$f'(x)$		+	
(f) Artan-azalan		↗	

f , $\frac{-1+2\sqrt{7}}{3}$ da sürekli olduğu için, 1. türev testinden, $\frac{-1+2\sqrt{7}}{3}$ da, $(-1, 3)$ aralığındaki maksimum değerine erişir.

$x = \frac{-1+2\sqrt{7}}{3}$ için $y = \frac{\sqrt{208+16\sqrt{7}}}{9}$ bulunur.

Üçgenin diğer köşeleri: $Q(\frac{-1+2\sqrt{7}}{3}, \frac{\sqrt{208+16\sqrt{7}}}{9})$, $R(\frac{-1+2\sqrt{7}}{3}, -\frac{\sqrt{208+16\sqrt{7}}}{9})$ olur.

(c)

Parabolün üzerindeki bir nokta $Q(x, y)$ olsun.

$|PQ|$ uzunluğu minimum yapılacak.

$|PQ| = \sqrt{x^2 + (y - 1)^2}$

Q noktası elips üzerinde olduğu için: $y = 5 - x^2$

$|PQ| = \sqrt{x^4 - 7x^2 + 16}$ minimum yapılacak.

$0 \leq x \leq \sqrt{5}$ olacağı soruda belirtilmiş.

$f(x) = \sqrt{x^4 - 7x^2 + 16}$, $[0, \sqrt{5}]$ aralığında minimum yapılacak.

$[0, \sqrt{5}]$ aralığı kapalı ve sınırlı ve $f(x)$ bu aralıkta sürekli olduğu için, Maksimum-minimum Teoreminden, bu aralıkta maksimum ve minimum değerlerine ya uç noktalarda ya da içte bir kritik sayıda erişir.

$f'(x) = \frac{2x^3 - 7x}{\sqrt{x^4 - 7x^2 + 16}} = \frac{x(2x^2 - 7)}{\sqrt{x^4 - 7x^2 + 16}}$ Kritik sayılar: $x = 0, \pm\sqrt{\frac{7}{2}}$ bulunur.

Bu aralıkta, iç noktadaki, kritik sayı: $\sqrt{\frac{7}{2}}$.

$f(0) = 4$, $f(\sqrt{5}) = \sqrt{6}$, $f(\sqrt{\frac{7}{2}}) = \frac{\sqrt{15}}{2}$

$\frac{\sqrt{15}}{2} < \sqrt{6} < 4$ olduğu için, ($x = \sqrt{\frac{7}{2}}$ için $y = \frac{3}{2}$ olur) $Q(\frac{\sqrt{15}}{2}, \frac{3}{2})$ noktası, bu parabolün I. çeyrekteki parçası üzerinde, $P(0, 1)$ e en yakın noktadır.

3. (a) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sinh x - \operatorname{Arcsin} x}{\sin x - \operatorname{Arctan} x}$ limitinde $\frac{0}{0}$ belirsizliği var. L'Hospital in kuralı için diğer koşullar (pay ve paydanın türevlenebilmesi ve paydanın türevini 0 olmaması) da sağlanıyor.
- $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\cosh x - \frac{1}{\sqrt{1-x^2}}}{\cos x - \frac{1}{1+x^2}}$ limitinde de $\frac{0}{0}$ belirsizliği var. L'Hospital in kuralı için diğer koşullar (pay ve paydanın türevlenebilmesi ve paydanın türevini 0 olmaması) da sağlanıyor.

$$\frac{\sinh x - \frac{x}{(1-x^2)^{\frac{3}{2}}}}{-\sin x + \frac{x}{(1+x^2)^2}} = \frac{\frac{\sinh x}{x} - \frac{1}{(1-x^2)^{\frac{3}{2}}}}{\frac{-\sin x}{x} + \frac{2}{(1+x^2)^2}}$$

ve $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sinh x}{x} = \sinh' 0 = \cosh 0 = 1$, $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x}{x} = 1$ olduğundan, Limit Teoreminden,

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\frac{\sinh x}{x} - \frac{1}{(1-x^2)^{\frac{3}{2}}}}{\frac{-\sin x}{x} + \frac{2}{(1+x^2)^2}} = \frac{1-1}{-1+2} = 0 \text{ bulunur.}$$

(2 kez) L'Hospital in kuralından, $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sinh x - \operatorname{Arcsin} x}{\sin x - \operatorname{Arctan} x} = 0$ olur.

- (b) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sinh x \operatorname{Arcsin} x}{1 - \cos x}$ limitinde $\frac{0}{0}$ belirsizliği var. L'Hospital in kuralı için diğer koşullar (pay ve paydanın türevlenebilmesi ve paydanın türevini 0 olmaması) da sağlanıyor.

$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\cosh x \operatorname{Arcsin} x + \sinh x \frac{1}{\sqrt{1-x^2}}}{\sin x}$ limitinde de $\frac{0}{0}$ belirsizliği var.

$$\frac{\cosh x \operatorname{Arcsin} x + \sinh x \frac{1}{\sqrt{1-x^2}}}{\sin x} = \frac{\cosh x \frac{\operatorname{Arcsin} x}{x} + \frac{\sinh x}{x} \frac{1}{\sqrt{1-x^2}}}{\frac{\sin x}{x}}$$

ve $\lim_{x \rightarrow 0} \cosh x = 1$, $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\operatorname{Arcsin} x}{x} = \operatorname{Arcsin}' 0 = 1$, $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sinh x}{x} = \cosh 0 = 1$, $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{1}{\sqrt{1-x^2}} = 1$, $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x}{x} = 1$ olduğundan,

Limit Teoreminden,

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\cosh x \operatorname{Arcsin} x + \sinh x \frac{1}{\sqrt{1-x^2}}}{\sin x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\cosh x \frac{\operatorname{Arcsin} x}{x} + \frac{\sinh x}{x} \frac{1}{\sqrt{1-x^2}}}{\frac{\sin x}{x}} = \frac{1 \cdot 1 + 1 \cdot 1}{1} = 2 \text{ olur.}$$

(2 kez) L'Hospital in kuralından,

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sinh x \operatorname{Arcsin} x}{1 - \cos x} = 2 \text{ olur}$$

- (c) $\lim_{x \rightarrow 0} (\cos x)^{\frac{1}{\sinh^2 x}}$ limitinde 1^∞ belirsizliği var.

$$\ln \left((\cos x)^{\frac{1}{\sinh^2 x}} \right) = \frac{\ln(\cos x)}{\sinh^2 x} \text{ olur.}$$

$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(\cos x)}{\sinh^2 x}$ limitinde $\frac{0}{0}$ belirsizliği var. L'Hospital in kuralı için diğer koşullar (pay ve paydanın türevlenebilmesi ve paydanın türevini 0 olmaması) da sağlanıyor.

$$\frac{\frac{-\sin x}{\cos x}}{2 \sinh x \cosh x} = \frac{-\frac{\sin x}{x}}{2 \frac{\sinh x}{x} \cosh x \cos x} \text{ olur.}$$

$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x}{x} = 1$, $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sinh x}{x} = \cosh 0 = 1$, $\lim_{x \rightarrow 0} \cos x = 1$, $\lim_{x \rightarrow 0} \cosh x = 1$ olduğundan,

Limit Teoreminden, $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{-\frac{\sin x}{x}}{2 \frac{\sinh x}{x} \cosh x \cos x} = -\frac{1}{2}$ olur.

L'Hospital in Kuralından, $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(\cos x)}{\sinh^2 x} = -\frac{1}{2}$ olur.

$(\cos x)^{\frac{1}{\sinh^2 x}} = \exp\left(\frac{\ln(\cos x)}{\sinh^2 x}\right)$ ve $\exp$ fonksiyonu $\frac{-1}{2}$ de sürekli olduğundan, Bileşkenin Limiti Teoreminden,

$$\lim_{x \rightarrow 0} (\cos x)^{\frac{1}{\sinh^2 x}} = \lim_{x \rightarrow 0} \exp\left(\frac{\ln(\cos x)}{\sinh^2 x}\right) = \exp\left(-\frac{1}{2}\right) = e^{-\frac{1}{2}} = \frac{1}{\sqrt{e}} \text{ olur.}$$

(d) $\lim_{x \rightarrow 0} (1 + \sinh^2 x)^{\frac{1}{\sin^2 x}}$ limitinde 1^∞ belirsizliği var.

$$\ln\left((1 + \sinh^2 x)^{\frac{1}{\sin^2 x}}\right) = \frac{\ln(1 + \sinh^2 x)}{\sin^2 x} \text{ olur.}$$

$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(1 + \sinh^2 x)}{\sin^2 x}$ limitinde $\frac{0}{0}$ belirsizliği var. L'Hospital in kuralı için diğer koşullar (pay ve paydanın türevlenebilmesi ve paydanın türevini 0 olmaması) da sağlanıyor.

$$\frac{\frac{2 \sinh x \cosh x}{1 + \sinh^2 x}}{2 \sin x \cos x} = \frac{\frac{\sinh x}{x} \cosh x}{\frac{\sin x}{x} \cos x} \text{ olur.}$$

$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x}{x} = 1$, $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sinh x}{x} = \cosh 0 = 1$, $\lim_{x \rightarrow 0} \cos x = 1$, $\lim_{x \rightarrow 0} \cosh x = 1$ olduğundan,

Limit Teoreminden, $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\frac{2 \sinh x \cosh x}{1 + \sinh^2 x}}{2 \sin x \cos x} = 1$ olur.

L'Hospital in Kuralından, $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(1 + \sinh^2 x)}{\sin^2 x} = 1$ olur.

$(1 + \sinh^2 x)^{\frac{1}{\sin^2 x}} = \exp\left(\frac{\ln(1 + \sinh^2 x)}{\sin^2 x}\right)$ ve $\exp$ fonksiyonu 1 de sürekli olduğundan,

Bileşkenin Limiti Teoreminden,

$$\lim_{x \rightarrow 0} (1 + \sinh^2 x)^{\frac{1}{\sin^2 x}} = \lim_{x \rightarrow 0} \exp\left(\frac{\ln(1 + \sinh^2 x)}{\sin^2 x}\right) = \exp\left(\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(1 + \sinh^2 x)}{\sin^2 x}\right) = \exp(1) = e$$

olur.

4. (a) $f(x) = \sqrt{x}$, $b = \frac{3}{4}$, $a = 1$ alalım.

f , bu iki sayıyı da içine alan $(0, +\infty)$ aralığında sonsuz kez türevlenebilirdir.

$$f'(x) = \frac{1}{2}x^{-\frac{1}{2}}, \quad f''(x) = -\frac{1}{4}x^{-\frac{3}{2}}, \quad f'''(x) = \frac{3}{8}x^{-\frac{5}{2}} \text{ olur.}$$

$$f(a) = 1, \quad f'(a) = \frac{1}{2}, \quad f''(a) = -\frac{1}{4}, \quad f'''(a) = \frac{3}{8} \text{ olur.}$$

$P_3(x) = 1 + \frac{1}{2}(x-1) - \frac{1}{8}(x-1)^2 + \frac{1}{16}(x-1)^3$ olur. Kalanlı Taylor Teoreminden,

$$\sqrt{\frac{3}{4}} = f(b) = P_3\left(\frac{3}{4}\right) + R_3 \text{ olur.}$$

$$\sqrt{\frac{3}{4}} \approx P_3\left(\frac{3}{4}\right) = 1 - \frac{1}{2^3} - \frac{1}{2^7} - \frac{1}{2^{10}} \text{ olur.}$$

Kalanlı Taylor Teoreminden,

$$\text{Hata} = |R_3| = \left| \frac{f^{(4)}(c)}{4!} (b-a)^4 \right| = \frac{|f^{(4)}(c)|}{2^8 4!} \text{ olacak şekilde bir } c \in \left(\frac{3}{4}, 1\right) \text{ sayısı vardır.}$$

$$f^{(4)}(x) = -\frac{15}{16}x^{-\frac{7}{2}} \text{ olduğundan,}$$

$$f^{(4)}(c) = -\frac{15}{16c^{\frac{7}{2}}} \text{ olup, } \frac{3}{4} < c < 1 \text{ olduğu için (basitçe) } c^{\frac{7}{2}} > \left(\frac{3}{4}\right)^{\frac{7}{2}} > \left(\frac{1}{4}\right)^{\frac{7}{2}} = \frac{1}{2^7} \text{ ve bunun sonucu olarak,}$$

$$\sqrt{\frac{3}{4}} \approx 1 - \frac{1}{2^3} - \frac{1}{2^7} - \frac{1}{2^{10}} \text{ yaklaşık eşitliğinde, Hata} < \frac{5}{2^8} \text{ olur.}$$

(Aslında, $\left(\frac{3}{4}\right)^{\frac{7}{2}} > \frac{1}{3}$ olduğu için, Hata $< \frac{15}{2^{15}}$ dir.)

$$n = 4 \text{ için, Hata} |R_4| = \left| \frac{f^{(5)}(c)}{5!} (b-a)^5 \right| = \frac{|f^{(5)}(c)|}{2^{10} 5!} \text{ olacak şekilde bir } \frac{3}{4} < c < 1 \text{ sayısı}$$

var olurdu.

$$f^{(5)}(x) = \frac{105}{32}x^{-\frac{9}{2}}, \quad f^{(5)}(c) = \frac{105}{2^5 c^{\frac{9}{2}}},$$

$$\frac{3}{4} < c < 1 \text{ olduğu için } c^{\frac{9}{2}} > \left(\frac{3}{4}\right)^{\frac{9}{2}} > \left(\frac{1}{4}\right)^{\frac{9}{2}} = \frac{1}{2^9} \text{ ve}$$

$$\sqrt{\frac{3}{4}} \approx P_4\left(\frac{3}{4}\right) \text{ yaklaşık eşitliğinde, Hata} < \frac{105 \cdot 2^9}{2^5 2^{10} 5!} = \frac{7}{2^9} \text{ olurdu.}$$

(Aslında, $\left(\frac{3}{4}\right)^{\frac{9}{2}} > \frac{1}{4}$ olduğu için, Hata $< \frac{7}{2^{16}}$ dir.)

(b) $f(x) = \sqrt[3]{x}$, $b = \frac{4}{3}$, $a = 1$ alalım.

f , bu iki sayıyı da içine alan $(0, +\infty)$ aralığında sonsuz kez türevlenebilirdir.

$$f'(x) = \frac{1}{3}x^{-\frac{2}{3}}, \quad f''(x) = -\frac{2}{9}x^{-\frac{5}{3}} \text{ olur.}$$

$$f(a) = 1, \quad f'(a) = \frac{1}{3}, \quad f''(a) = -\frac{1}{9} \text{ olur.}$$

$P_2(x) = 1 + \frac{1}{3}(x-1) - \frac{1}{9}(x-1)^2$ olur. Kalanlı Taylor Teoreminden,

$$\sqrt[3]{\frac{4}{3}} = f(b) = P_2\left(\frac{4}{3}\right) + R_2 \text{ olur.}$$

$$\sqrt[3]{\frac{4}{3}} \approx P_2\left(\frac{4}{3}\right) = 1 + \frac{1}{3^2} - \frac{1}{3^4} \text{ olur.}$$

Kalanlı Taylor Teoreminden,

$$\text{Hata} = |R_2| = \left| \frac{f^{(3)}(c)}{3!} (b-a)^3 \right| = \frac{|f^{(3)}(c)|}{2 \cdot 3^4} \text{ olacak şekilde bir } c \in \left(1, \frac{4}{3}\right) \text{ sayısı vardır.}$$

$$f^{(3)}(x) = \frac{10}{27}x^{-\frac{8}{3}} \text{ olduğundan,}$$

$$f^{(3)}(c) = \frac{10}{3^3 c^{\frac{8}{3}}} \text{ olup, } \frac{4}{3} > c > 1 \text{ olduğu için } c^{\frac{8}{3}} > 1 \text{ ve bunun sonucu olarak,}$$

$$\sqrt[3]{\frac{4}{3}} \approx 1 + \frac{1}{3^2} - \frac{1}{3^4} \text{ yaklaşık eşitliğinde, Hata} < \frac{5}{3^7} \text{ olur.}$$

$$n = 3 \text{ için, Hata} = |R_3| = \left| \frac{f^{(4)}(c)}{4!} (b-a)^4 \right| = \frac{|f^{(4)}(c)|}{8 \cdot 3^5} \text{ olacak şekilde bir } \frac{4}{3} > c > 1$$

sayısı var olurdu.

$$f^{(4)}(x) = -\frac{80}{81}x^{-\frac{11}{3}}, \quad f^{(4)}(c) = -\frac{80}{3^4 c^{\frac{11}{3}}}, \quad |f^{(4)}(c)| = \frac{80}{3^4 c^{\frac{11}{3}}},$$

$\frac{4}{3} > c > 1$ olduğu için $c^{\frac{11}{3}} > 1$ ve

$$\sqrt[3]{\frac{4}{3}} \approx P_3\left(\frac{4}{3}\right) \text{ yaklaşık eşitliğinde, Hata} < \frac{80}{8 \cdot 3^9} = \frac{10}{3^9} \text{ olurdu.}$$

(c) $f(x) = \sqrt[4]{x}$, $b = \frac{5}{4}$, $a = 1$ alalım.

f , bu iki sayıyı da içine alan $(0, +\infty)$ aralığında sonsuz kez türevlenebilirdir.

$$f'(x) = \frac{1}{4}x^{-\frac{3}{4}}, \quad f''(x) = -\frac{3}{16}x^{-\frac{7}{4}} \text{ olur.}$$

$$f(a) = 1, \quad f'(a) = \frac{1}{4}, \quad f''(a) = -\frac{3}{16} \text{ olur.}$$

$P_2(x) = 1 + \frac{1}{4}(x-1) - \frac{3}{32}(x-1)^2$ olur. Kalanlı Taylor Teoreminden,

$$\sqrt[4]{\frac{5}{4}} = f(b) = P_2\left(\frac{5}{4}\right) + R_2 \text{ olur.}$$

$$\sqrt[4]{\frac{5}{4}} \approx P_2\left(\frac{5}{4}\right) = 1 + \frac{1}{2^4} - \frac{3}{2^9} \text{ olur.}$$

Kalanlı Taylor Teoreminden,

$$\text{Hata} = |R_2| = \left| \frac{f'''(c)}{3!}(b-a)^3 \right| = \frac{|f'''(c)|}{3 \cdot 2^7} \text{ olacak şekilde bir } c \in \left(1, \frac{5}{4}\right) \text{ sayısı vardır.}$$

$$f'''(x) = \frac{21}{64}x^{-\frac{11}{4}} \text{ olduğundan,}$$

$$f'''(c) = \frac{21}{2^6 c^{\frac{11}{4}}} \text{ olup, } \frac{5}{4} > c > 1 \text{ olduğu için } c^{\frac{11}{4}} > 1 \text{ ve bunun sonucu olarak,}$$

$$\sqrt[4]{\frac{5}{4}} \approx 1 + \frac{1}{2^4} - \frac{3}{2^9} \text{ yaklaşık eşitliğinde, Hata} < \frac{7}{2^{13}} \text{ olur.}$$

$$n = 3 \text{ için, Hata} = |R_3| = \left| \frac{f^{(4)}(c)}{4!}(b-a)^4 \right| = \frac{|f^{(4)}(c)|}{3 \cdot 2^{11}}$$

olacak şekilde bir $\frac{4}{3} > c > 1$ sayısı var olurdu.

$$f^{(4)}(x) = -\frac{21}{4^4}x^{-\frac{15}{4}}, \quad f^{(4)}(c) = -\frac{21}{2^8 c^{\frac{15}{4}}}, \quad |f^{(4)}(c)| = \frac{21}{2^8 c^{\frac{15}{4}}},$$

$\frac{4}{3} > c > 1$ olduğu için $c^{\frac{15}{4}} > 1$ ve

$$\sqrt[4]{\frac{5}{4}} \approx P_3\left(\frac{5}{4}\right) \text{ yaklaşık eşitliğinde, Hata} < \frac{21}{3 \cdot 2^8 \cdot 2^{11}} = \frac{7}{2^{19}} \text{ olurdu.}$$